

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Агролісомеліорація

Освітній рівень бакалавр

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність 205 Лісове господарство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол від « » 2025р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Агролісомеліорація
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	IV курс/VII семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

"Агролісомеліорація" вивчається у вищих навчальних закладах для формування у студентів теоретичних знань та практичних навиків застосування лісових насаджень з метою захисту польових угідь, водних об'єктів, дорожньої мережі та населених пунктів від ряду шкідливих метеорологічних і геоморфологічних явищ, підтримання екологічної рівноваги в господарських системах та підвищення продуктивності аграрних земель. Особлива увага приділяється питанням підбору деревних і чагарникових порід, технології створення і догляду за захисними насадженнями залежно від їх цільового призначення та лісорослинних умов. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, отриманих в результаті освоєння природно-лісівничих предметів освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" - "грунтознавство", "метеорологія", "дендрологія", "лісознавство", "лісівництво", "лісові культури" та інші.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу - вивчення, систематизація і узагальнення ефективного використання лісових насаджень для підтримання природної рівноваги в екосистемах і господарськи перетворених ландшафтах, покращення використання земельних і водних ресурсів.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування теоретичних, практичних та методичних регіональних знань про:

- захисну роль лісосмуг у запобіганні шкідливим метеоявищам;

- породи для захисного лісорозведення, їх вирощування та догляд за ними;
- види та категорії лісосмуг;
- особливості захисного лісорозведення в екстримальних лісорослинних умовах.

4. Програмові компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати лісівничі задачі дослідницького та практичного значення для екстримальних природних умов та охорони навколишнього середовища.

ЗК1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК4. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними

ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність практично осмислювати проблеми лісового господарства.

СК3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства.

Програмні результати навчання.

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства.

РН3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства для конкретних природних умов.

РН6. Оцінювати стан лісових фітоценозів і ресурсів для конкретних лісорослинних умовах та прогнозувати можливості їх використання.

РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів, ризиків, економічних і екологічних аспектів.

5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		18	
Практичні		12	
Самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Сьомий	Н4 Лісове господарство	Третій	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота .
Тема 1. Агролісомеліорація як наука, її завдання і значення.	2	1	5
Тема 2. Шкідливі метеоявища і захисна роль лісосмуг	2	1	5
Тема 3. Деревні та чагарникові породи для захисного лісорозведення	2	2	10
Тема 4. Розміщення, конструкція і агротехніка вирощування лісосмуг	2	1	5
Тема 5. Лісосмуги особливого призначення	2	1	5
Тема 6. Грунтозахисна і пісокфіксова роль лісосмуг	2	2	10
Тема7. Водохоронні лісові насадження	2	1	5
Тема 8. Лісосмуги вздовж транспортних магістралей	2	1	5
Тема 9.Гірські міліорації	2	2	10
ЗАГАЛЬНА:	18	12	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Поточний контроль на практичних заняттях – до 50 балів за семестр; поточний контроль на лекціях – до 40 балів за семестр; контроль самостійної роботи – до 10 балів за семестр. Сумарний підсумковий контроль – до 100 балів (сума балів за поточний контроль на практичних і лекційних заняттях та самостійної роботи).</p> <p>Шкала оцінювання: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf</p>
---	--

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Академічна доброчесність дотримується при вивченні дисципліни. Зокрема не допускається списування під час проведення поточних та підсумкових контрольних заходів, самостійного виконання навчальних завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Вимагається застосування посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять є обов'язковим. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю, а з іншої причини – у вигляді співбесіди. Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні негативні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття, до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп. У

випадку пропуску більше 50 % часу аудиторного навантаження студент не допускається до іспиту.

Неформальна освіта. Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>). Процедура перезарахування здійснюється при співпадінні назви неформальної активності з назвою освітнього компоненту та кількістю кредитів. Для перезарахування кредитів неформальної освіти створюється комісія для прийняття рішення. Результати навчання, які отримані у неформальній освіті, враховуються при оцінюванні самостійної Роботи студентів з відповідних дисциплін.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Агролісомеліорація: практикум: навч. посіб./за ред. В.Ю. Юхновського. - К.: Фітоціоцентр, 2011. 292с.
2. Геник Я.В., Дида А.П. Рекультивация: навч.посіб. -Львів: НЛТУ України, ННБК "АТБ", 2019. - 288с.
3. Гладун Г.Б. Лісові меліорації агроландшафтів. Словник-довідник основних термінів та визначень.- Харків: Нове слово, 2003. - 164с.
4. Довідник з агролісомеліорації/ за ред. П.С. Пастернака.- К.:Урожай, 1988 - 286с.
5. Калінін М.І., Мельник О.С. Теоретичні основи лісових меліорацій.-Львів: Світ, 1991.- 264с.
6. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Ведмідь М.М. Система захисту ґрунтів від ерозії - К.: Златояр, 2004. - 436с.
7. Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Мальга В.М. Агролісомеліорація: підр. - К.: Кондор, 2012.- 372с.

Допоміжна

1. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення та лісорозведення в Україні. - Харків:Прапор, 2006. -384с.
2. Горшенін М.М., Пешко В.С. Ерозія гірських лісових ґрунтів та боротьба з

нею.-Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1972.- 148с.

3. Олійник В.С., Ткачук О.М. Захисна роль лісів Передкарпаття. - Івано-Франківськ: НАІР, 2021.- 160с.

4. Стихійні метеорологічні явища на території України за останнє двадцятиріччя (1986-2005) / за ред. В.М. Ліпинського - К.: Ніка - Центр, 2006. 312 с.

5. Ткач В.П. Заплавні ліси України. -Харків: Право, 1999. -386 с.

6. Українська енциклопедія лісівництва/ від. ред. С.А. Генсірук, т. 1.-Львів: Українські технології, 2007. - 422с.

7. Фурдично О.І., Стадник А.П. Основи управління агроландшафтами України. - К.: Аграрна наука, 2012.-384с.

Інформаційні ресурси

Державне агентство лісових ресурсів України. – [Електронний ресурс].

Доступний з <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index>

2. ДСТУ 3404-96 Лісівництво. Терміни та визначення.
<https://www.twirpx.com/file/593498/>

Викладач Олійник В.С.,
професор